

Klimahandlingsplan 2016

Helgård og Røjlegård

Esben Ingerslev
Kæderupvej 8
3200 Helsingør

Denne klimahandlingsplan

Denne klimahandlingsplan er en aftalt plan mellem konsulent og landmand om, hvad landmanden bedst kan gøre for at nedbringe ejendommens samlede negative påvirkning af klimaet.

Indsatsområderne er nedbringelse af mængden af udledte af klimagasser, indlejring af mere kulstof i jorden samt forøgelse af udbytterne.

Klimahandlingsplanen er udarbejdet sammen med og på basis af oplysninger, der er stillet til rådighed af ejendommens driftsleder.

Fakta om bedriften 2016

Ejendom:

Årskøer: 10 stk.

Årsfår: 50 stk.

Høns: 150 stk.

Stald: løsdrift

Dyrkningsareal: 40 ha

Jordbundstype: 5 JB

Energi:

Opvarmning: jordvarme

Gårdbutik: ja

Boligudlejning: ja

Vandingsmaskiner: ingen

Naturarealer:

Læhegn: 800 m

Naturareal: ja

Produktionsskov: nej

Sammendrag af klimaindsatserne på bedriften

For at reducere energiforbruget på bedriften opsættes et solcelle anlæg på ca. 350m², der yder et væsentlig bidrag til gårdens elforbrug.

For at øge bedriftens kulstofbinding etableres 1,8 ha frugtplantage.

Ved etablering af ovenstående to tiltag, vil bedriften blive CO₂-neutral.

Deltagere ved bedriftsrådgivningsbesøget

Esben Ingerslev, Ejer

Mette Kronborg, Økologisk Landsforening

tlf. 40450077

tlf. 51900915

Underskrift

Ejer / Driftsleder

Ansvarlig konsulent

Aftalte klimatiltag

Tiltag	Effekt	Estimeret virkning	Total virkning
Opsætning af solceller	Reduktion af energiforbruget	0,475 kg CO ₂ pr. kWt	29 ton
Plantning af flere træer	Opbygning af kulstof	12,8 ton CO ₂ /ha m. løvtræer	23 ton

Opsætning af et solcelle anlæg på gården er en god måde at reducere energiforbruget på. Problemet er at forbruge den producerede mængde solenergi i samme øjeblik som den bliver produceret. Gårdens jordvarmeanlæg har et stort elforbrug om vinteren, hvor sol inputtet er begrænset. Normalt regnes der med 50% egen udnyttelse af et solcelle anlægs kapacitet, resten tilgår elnettet til meget lave verdensmarkeds priser. Elforbruget på ejendommen er godt 60000 kWt. Der skal altså opsættes et 60 kw anlæg, med en flade på ca. 350 m² og en investering på omkring 550.000 kr. for at producere ejendommens elforbrug via solen.

Plantning af træer reducerer luftens indhold af kuldioxid, fordi kulstoffet gemmes i træets tilvækst. En ide kunne være at plante frugttræer på østsiden af eksisterende læhegn, hvor der er læ og gode vilkår for frugtavl. Dette vil både øge biodiversiteten i landskabet og øge antallet af produkter i gårdens butik. Der plantes 1,8 ha med frugttræer på ejendommen, som samlet vil binde ca. 23 ton CO₂.

Fremtidige indsatsområder:

Grisene roder i jorden og efterlader en del gødning, som potentielt kan blive til lattergas. Ved hurtig genetablering af græsset efter grisevognen, minimeres denne risiko. f.eks. ved at påmontere en centrifugal el såmaskine direkte på grisevognen eller efter en evt. fræsning.

Klimaberegning

Ejendommens udledning af drivhusgasser er modelberegnet ved en livscyklusvurdering. Til brug for dette er anvendt: Klimameteret.

Kulstoflagringen i sædskifte og læhegn er beregnet med PlantePro Kulstofberegner.

Foderindkøb betegner drivhusgasudledningen fra dyrkning, forarbejdning og transport af indkøbt foder. *Energi* omfatter det direkte energiforbrug på bedriften og energi brugt af eksterne maskinstationer. *Mark* opgørelsen betegner lattergas udledt ved dyrkning af afgrøder fratrukket kulstof lageret i humus og dyrkede træer. *Husdyrgødning* omfatter både udledning fra lagre og markoperationer, samt import og eksport. Metan udledningen fra ejendommens *husdyr* er beregnet på baggrund af foderplaner.

Det forventede resultat af klimahandlingsplanen fremgår herunder:

	2016		Efter	
Klimameteret	Ton CO2	%	Ton CO2	%
Foderindkøb	19	10	19	10
Indirekte udledning	7	4	7	4
Mineralisering af humusjord	0	0	0	0
Biologisk N-fiksering	8	4	8	4
Ompløjning af grøn afgrøder	0	0	0	0
Udbringning af husdyrgødning	24	13	24	13
Stald og gødningslagre	20	11	20	11
Vomforgæring	69	37	69	37
Maskinstation og transport	2	1	2	1
Energiforbrug	35	19	35	19
I alt	185	100	185	100
C-tool				
Kulstofbinding sædskifte	-130		-130	
Kulstofbinding læhegn	-3		-26	
	-134		-157	
Kalkule				
Energiproduktion	0		-29	
I alt	0		-29	
Resultat	t CO2		t CO2	
Foderindkøb	19		19	
Energi	38		9	
Mark	-118		-141	
Husdyrgødning	44		44	
Husdyr	69		69	
I alt	51		0	
Reduktion ton			52	
Udledning pr. kg produkt	8,24	kg CO2	-0,06	kg CO2

Bedrifts udviklingsbesøget

Helgård og Røjlegård er en lille aktiv ejendom der har store ambitioner for fremtiden. Omdrejningspunktet er gårdbutikken og de varer gården selv kan fremstille. I 2016 var det oksekød, fårekød, skind, æg og honning. Sortimentet er under udvidelse. Nystartet griseproduktion i mobile huse er etableret og ligeledes er der etableret to tunneldrivhuse på i alt 220m² til grøntsagsproduktion.

Dyrevelfærd har høj prioritet på ejendommen og alle drøvtyggere går ude hele året. Lige nu arbejdes der intenst på at blive en del af den regionale national park: Kongernes Nordsjælland. Gårdens marker ligger i vedvarende græs og til ejendommen hører knap 3 hektar skov (ældre end 25 år).

Beregning af gårdens drivhusgas udledning:

Den samlede udledning af *drivhusgasser* fra ejendommen år 2016 udgør 29,73 kg. CO₂ pr. kg. produkt. Heraf udgør 8,59 kg. lattergas, 11,97 kg metan og 9,18 kg kuldioxid. Medtages kulstofbindingen er udledningen 8,24 kg. CO₂ pr. kg. produkt, som er det endelige resultat.

Udledningen pr. kilo produkt omfatter både oksekød, fårekød, grisekød og æg. Gården betragtes i denne klimaberegning som en samlet organisme. Kulstofbindingen omfatter ikke ejendommens skov, men alene læhegn med tilvækst og dermed netto kulstofbinding. Bindingen for vedvarende græs er sat til 1000 kg. kulstof pr. ha pr. år (Jørgen E. Olesen). Vomforgæring fra får udgør 9 ton CO₂. Mens gødningshåndtering fra andre dyr end kvæg ligeså udgør 9 ton CO₂.

Dine indsatsområder, med etablering af solpaneller og frugtplantage, betyder en reduktion af udledningen på 100 % eller 52 ton CO₂-ækvivalenter, svarende til at bedriften bliver CO₂-neutral.

Ejendommens stærke og svage sider på klimaområdet

<i>Styrker</i> Sædskiftet binder total set kulstof og bidrager positivt til klimaregnskabet Ejendommen opvarmes via jordvarme Direkte salg (transport) Samspil mellem flere driftsgrene	<i>Svagheder</i> Lav produktivitet på oksekød Køerne går ude hele året Forholdsvis stor foderimport Direkte salg (transport)
<i>Muligheder</i> Plante frugttræer Etablere solcelleanlæg Genså grisemarker hurtigt	<i>Trusler</i> Danmarks energipolitik med hensyn til vedvarende energi truer gårdens muligheder for at blive energiproducent.